

OBDOBIE PRVEJ BURŽOÁZNEJ REPUBLIKY

Hovoríme o období roku 1918.

Počas trvania prvej svetovej vojny sa mnohí občania tejto zúčastnili a niektorí sa nevrátili. Tí, ktorí ju prežili na frontoch i v cudzine, prichádzali domov sa novými názormi a zmýšľaním. Následok toho bolo, že pod vedením legionárov bol obesný správca majetku – šafar.

Obec sa začína vzmáhať. Budovanie drevených domov nahradila murovaná výstavba s veľmi jednoduchou architektúrou – domy majú tvar dlhých obdĺžnikov. V prostriedku predsieň, nazývaná aj „prikl'et“, predné a zadné izby. Vzadu na konci stavby bol chliev.

Ľudia – bezzemkovia hľadajú prácu v blízkom Užhorode. Ostatní pracujú doma v poľnohospodárstve. Rozšírený bol predaj mlieka a mliečnych výrobkov na trhu v Užhorode – pijaci. Tesne pred prvou svetovou vojnou bola postavená murovaná školská budova. Vtedajším učiteľom bol Bertók.

V tomto období bola zriadená v Krčave žandárska stanica. Častejšie sa začali hrať divadelné hry. V škole sa pri príležitosti rôznych sviatkov organizujú slávnosti. Vzdelanie je na nízkom stupni. Až po tridsiatych rokoch niektorí zámožnejší rodičia posielajú svoje deti do meštianskej školy v Užhorode. V miestnej škole sa vyučuje v ôsmych ročníkoch. Vyučovacím jazykom je slovenčina.

Cez obec je vybudovaná kockami vykladaná cesta. Pri jej stavbe si našlo prácu veľa miestnych obyvateľov. Bol vybudovaný mlyn reštartovaním Guttmanovej sýpky. Vybudoval ho Jozef Pavelka.

System správy obce bol:

Na čele stál richtár – biróv a obecná rada. Tí podliehali notárskemu úradu ako štátnemu úradu. Prvým vtedajším notárom bol Melcer. Tento vybudoval pekný obytný dom, ktorý neskôr predal obci a slúži ako kancelárie.

OBDOBIE MAĎARSKEJ OKUPÁCIE

Trvalo od 23. marca 1939 do oslobodenia v októbri 1944. Je to najčiernejšie obdobie v dejinách obce vôbec. Je charakterizované veľkým nedostatkom základných životných potrieb, najmä obuvi, textilu a aj chleba. V obci sa nič nestavalo. Obyvatelia namiesto koženej obuvi kupovali alebo si vyrábali dreváky.

Pracovné príležitosti prakticky neboli žiadne, občania nachádzali iba príležitostnú sezónnu prácu, najmä v Užhorode pri kopaní viníc.

Po Melcerovi nastúpil Bulla, ktorý bol notárom až do príchodu červenej armády. Starostom obce v období okupácie bol Juraj Mochťák.

Okrem slovenskej školy bola založená aj maďarska. V slovenskej škole vyučoval Bertók v maďarskej Šoltésová, ktorá bola jediná učiteľka počas trvania školy. Po odchode Bertóka do dôchodku prechádza do školy Imrich Čičila s manželkou Barborou, preložený zo Sejkova.

Mládež bola vychovávaná vo vojenskom duchu, povinne od 12 rokov ako „leventi“. Zo strany štátu bol veľmi podporovaný náboženský kult.

Po nastúpení Hitlera k moci v Nemecku boli z obce násilne vyvezení občania židovskej národnosti: Memestein s manželkou a dcérou, Rozemblum s rodinou a Šimčo s rodinou.

Po vypuknutí druhej svetovej vojny bola väčšina chlapov od 18 do 40 rokov povolaná na front, kde museli bojovať v radoch maďarskej armády v spojení s Hitlerovou armádou proti Sovietskemu zväzu. Veľa z nich sa nechalo zajať, niektorí vo vojne padli, iní sa zase skrývali a čakali na príchod červenej armády.

Pred príchodom frontu občania budovali bunkre. Nálet obec zažila dvakrát. Dve malé bomby boli hodené od Sejkova, dve veľké spadli pri koromľanskej ceste. Za obeť padol zajac, ktorého našiel starý Olexa – dlhodobý krčavský pastier.

POVOJNOVÉ OBDOBVIE DO ROKU 1948

Krčava bola oslobodená 28. októbra 1944. Ľudia s nadšením vítali osloboditeľov ráno 29.10.1944. Popoludní bola obec ostreľovaná utekajúcimi fašistami, no vážnejšie poškodená nebola. Jediný vážne poškodený dom bol Rusiňakov. Zabitý bol Fatula a poranená Papačová. Fronta trvala päť týždňov.

Najväčšia radosť bola 9.mája 1945. kedy bola vojna ukončená a Nemecko kapitulovalo. Pomery v dedine sa začali normalizovať. Po vyhlásení Košického vládneho programu správu obce prevzal národný výbor na čele s Mocht'ákom. Začali sa opravovať domy, stopy po vojne rýchlo mizli. V obci bola zabezpečená miestna organizácia komunistická strana, ktorá rok čo rok nadobúdala v dedine väčšiu vážnosť. Okrem nej tu bola aj demokratická strana, ktorá po voľbách v roku 1949 zanikla.

V roku 1948 prevzala moc robotnícka trieda a Krčava začína prežívať najkrajšie obdobie svojich dejín. Ožíva kultúrny život, najmä na ochotníckom poli. Zahralo sa niekoľko divadelných hier, ktoré režíroval učiteľ Imrich Čičila. Sformovala sa prvá futbalová jedenástka.

V tomto období sa v Krčave nič nevystavalo pre verejné účely a pre zlepšenie životnej úrovne ľudu.

OD HISTORICKÉHO FEBRUÁRA 1948

Najsvetlejšie obdobie v histórii obce je po februári 1948. V roku 1949 bola upravená povinná školská dochádzka, bola otvorená stredná škola s obvodom: Krčava, Orechová, Sejkov, Vyšné Nemecké, Husák. Škola bola umiestnená v konfiškáte bývalého Guttmanovského – neskôr Osifovho kaštieľa. Jej riaditeľom bol Juraj Selepka. Vzrastá kultúrna aktivita. Do obce prichádza pojazdné kino, hrávajú sa divadlá.

Nové formy hospodárenia vo forme socializácie prenikli aj do Krčavy. V roku 1953 bolo založené prvé menšinové jednotné roľnícke družstvo. Keďže ho tvorili len menší roľníci, neskôr sa rozpadlo.

V roku 1954 bolo svojpomocne renovované pravé krídlo kaštieľa, v priestoroch bolo umiestnené stále kino. Tu obyvatelia nachádzali rozptýlenie po práci aj poučenie.

V septembri 1954 bol prevedený slávnostný výkop šachty medzi Krčavou a Sejkovom. Geologický prieskum nebol presný a v roku 1957 šachty zanikajú. Ľudia nachádzajú pracovné príležitosti v závode Uhoľného prieskumu ale aj v podnikoch v Sobranciach.

Život v obci sa stáva radostnejší, kultúrnejší. Zmenila sa aj kultúra obliekania a bývania. Obec sa začína približovať životu v meste. Organizujú sa rôzne kultúrne akcie, do obce prichádzajú profesionálne divadelné súbory, estrády a spevácko-tanečné telesá.

Väčšia časť mládeže po ukončení povinnej školskej dochádzky odchádza do učňovského pomeru, na výberové školy i na vysoké školy.

Buduje sa veľa nových rodinných domov, takzvaných štvorce. Pomaly celkom miznú staré drevenice so slamenou strechou. Na konci obce smerom na Sobrance je položený základný kameň na stavbu závodu na výrobu tehál – ďalší dôkaz o rozvoji a možnosť pre ďalšie pracovné príležitosti.

Vzrastá športový život. Zakladá sa stolnotenisový a volejbalový oddiel, ktorý sa prezentuje v okresnej súťaži. Zvlášť úspešný je futbalový oddiel, ktorý si vybojoval hrdý titul majstra okresu.

V roku 1949 je založená miestna organizácia Slovenského zväzu mládeže. Prvým predsedom bol Július Nedelský. Na strednej škole je založená pionierska skupina.

Každoročne sa obec zúčastňuje na oslavách 1. mája. V novembri sa realizuje slávnosť z príležitosti prechodu Štafety priateľstva, posolstva mieru.